

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001814

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Українського державного університету науки і технологій № 1006 ст від 06.07.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Руслан Валерійович

2. Ruslan Ponomarenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-5183-7078

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: менеджмент

Дата захисту: 19-06-2026

Спеціальність за освітою: економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Акціонерне товариство "Нікопольський завод феросплавів"

Код за ЄДРПОУ: 00186520

Місцезнаходження: вул. Електрометалургів, Нікополь, Нікопольський р-н., 53200, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13803

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет науки і технологій

Код за ЄДРПОУ: 44165850

Місцезнаходження: вул. Лазаряна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет науки і технологій

Код за ЄДРПОУ: 44165850

Місцезнаходження: вул. Лазаряна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Теоретичні основи та методичний інструментарій стратегічного планування розвитку підприємств
2. Theoretical foundations and methodological tools for strategic planning of enterprise development

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню та розвитку теорії стратегічного планування з урахуванням особливостей сучасного етапу суспільно-економічних відносин та функціонування підприємств, створенню методичного інструментарію та розробці практичних рекомендацій його імплементації в практичний менеджмент. Сучасний надскладний, турбулентний та глобалізований світ вимагає від власників та керівників підприємств стратегічного світогляду, коректного прогнозування і оцінювання альтернативних сценаріїв розвитку та вміння своєчасної адаптації до динамічного зовнішнього середовища. Необхідність обов'язкового стратегування розвитку підприємства в умовах підсилення глобалізаційних процесів та підвищення динамічності і складності зовнішнього середовища, особливо в останні роки агресії росії та виникнення воєнних конфліктів на світовому просторі, вимагають подальшого розвитку теоретичних засад стратегічного планування та створення методичного інструментарію його ефективної імплементації в практичну діяльність. Тема дослідження є надзвичайно актуальною і має велике теоретичне значення для розвитку методології стратегічного планування, методичне значення, обумовлене

необхідністю методичних напрацювань щодо реалізації окремих етапів стратегічного планування і формування комплексного методичного інструментарію, практичну цінність, яка полягає у створенні методико-організаційного підґрунтя стратегічного планування розвитку підприємств з урахуванням їх специфіки та конкретних умов функціонування. У роботі в процесі дослідження історичних етапів стратегічного планування встановлено їх відповідність розвитку суспільно-економічних відносин, розвитку теорії управління та потребам практичного менеджменту. Виділено три хронологічні етапи стратегічного планування: конкурентне, коли основний фокус уваги був зосереджений на оцінці та підсиленні конкурентної позиції підприємства; системне, в межах якого відбувся подальший розвиток та систематизація методів стратегічного планування і розширення їх практичного застосування; партнерське (сучасний етап, початок XXI століття), який у зв'язку з суттєвим ускладненням зовнішнього середовища та пришвидшенням його динаміки вимагає взаємодії учасників економічних відносин за для досягнення загальної вигоди. Визначено характерні риси сучасного етапу стратегічного планування, які обумовлюють необхідність створення відповідного методичного інструментарію. З урахуванням особливостей сучасного етапу дістав подальший розвиток понятійно-категоріальний апарат, в тому числі трактовка сутності таких базових економічних категорій як «стратегічне планування», «стратегія», «стратегічний аналіз», «стратегічний план». Запропоновані визначення чітко розмежовують зміст понять, дозволяють встановити причинно-наслідкові зв'язки між ними, створюють теоретичну основу для подальших методичних напрацювань. Удосконалена модель стратегічного планування, що передбачає послідовну реалізацію трьох блоків: аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища; цілепокладання; дослідження альтернатив та вибору раціональної стратегії розвитку підприємства. Обґрунтовано та охарактеризовано основні елементи стратегічного планування у відповідності до кожного блоку. Ці теоретичні напрацювання забезпечують системний підхід, дозволяють чітко представити стратегічне планування як бізнес-процес, зрозуміти передумови і очікувані результати кожного етапу цього процесу, а також взаємозв'язок між ними; встановити обґрунтовану відповідальність за реалізацію кожного етапу. Вперше розроблено методичний інструментарій комплексного стратегічного аналізу, який базується переважно на кількісному оцінюванні і передбачає послідовну реалізацію трьох оригінальних авторських методичних підходів: діагностики внутрішнього середовища підприємства з використанням експрес-оцінки та поглибленого аналізу; дворівневої динамічної оцінки ближнього зовнішнього середовища; аналізу впливу факторів дальнього зовнішнього середовища з урахуванням сили їх впливу та вірогідності підсилення в майбутньому. Розроблений методичний інструментарій відзначається системністю, ідентичністю підходу до процедури діагностики по кожному аналітичному напрямку, кількісним оцінюванням, що забезпечує об'єктивність та достовірність результатів; отриманням узагальнюючих та інтегральних оцінок, які забезпечують однозначність висновків щодо стану підприємства та зовнішнього середовища, а також можливість порівняння їх в динаміці, що сприятиме прийняттю обґрунтованих стратегічних рішень. Вперше розроблено процедуру вибору корпоративної стратегії по результатах стратегічного аналізу з використанням графу стратегічного вибору та надано рекомендації що до можливих стратегій розвитку підприємства в залежності від ідентифікації його стану. Удосконалено процедуру стратегічного вибору, яка передбачає послідовну реалізацію наступних етапів: вибір корпоративної стратегії, визначення ділової конкурентної стратегії для кожного центру фінансової відповідальності або дивізіону підприємства.

2. The dissertation is devoted to the scientific substantiation and development of the theory of strategic planning, taking into account the peculiarities of the modern stage of socio-economic relations and the functioning of enterprises, the creation of methodological tools and the development of practical recommendations for its implementation in practical management. The modern, highly complex, turbulent, and globalized world requires business owners and managers to have a strategic outlook, correctly forecast and evaluate alternative development scenarios, and the ability to adapt to a dynamic external environment in a timely manner. The need for mandatory strategizing the development of an enterprise in the context of strengthening globalization processes and increasing dynamism and complexity of the external environment, especially in recent years of Russian aggression and the emergence of military conflicts in the world, requires further development of the

theoretical foundations of strategic planning and the creation of methodological tools for its effective implementation in practical activities. The research topic is extremely relevant and has great theoretical significance for the development of strategic planning methodology, methodological significance due to the need for methodological developments regarding the implementation of individual stages of strategic planning and the formation of a comprehensive methodological toolkit, as well as practical value, which consists in creating a methodological and organizational basis for strategic planning for the development of enterprises, taking into account their specifics and specific operating conditions. In the work, in the process of studying the historical stages of strategic planning, their correspondence to the development of socio-economic relations, the development of management theory, and the needs of practical management were established. Three chronological stages of strategic planning are distinguished: competitive, when the main focus of attention was on assessing and strengthening the competitive position of the enterprise; systemic, within which there was further development and systematization of strategic planning methods and expansion of their practical application; partnership (modern stage, the beginning of the 21st century), which, due to the significant complication of the external environment and the acceleration of its dynamics, requires interaction of participants in economic relations to achieve common benefit. The characteristic features of the modern stage of strategic planning are identified, which necessitate the creation of an appropriate methodological toolkit. Taking into account the specifics of the modern stage, the conceptual and categorical apparatus has been further developed, including the interpretation of the essence of such basic economic categories as "strategic planning", "strategy", "strategic analysis", "strategic plan". The proposed definitions clearly delimit the content of concepts, allow us to establish cause-and-effect relationships between them, and create a theoretical basis for further methodological developments. An improved strategic planning model that involves the sequential implementation of three blocks: analysis of the external and internal environment; goal setting; research of alternatives and selection of a rational enterprise development strategy. The main elements of strategic planning are substantiated and characterized in accordance with each block. These theoretical developments provide a systematic approach, allow us to clearly present strategic planning as a business process, understand the prerequisites and expected results of each stage of this process, as well as the relationship between them; establish reasonable responsibility for the implementation of each stage. For the first time, a comprehensive methodological approach to strategic analysis has been developed, which is based mainly on quantitative assessment and involves the consistent implementation of three original author's methodological approaches: diagnostics of the internal environment of the enterprise using express assessment and in-depth analysis; two-level dynamic assessment of the immediate external environment; analysis of the impact of factors of the distant external environment, taking into account the strength of their influence and the likelihood of strengthening in the future. The developed methodological approach is characterized by its systematicity, uniformity of approach to the diagnostic procedure for each analytical direction, quantitative assessment, which ensures objectivity and reliability of results; obtaining generalizing and integral assessments and, accordingly, unambiguous conclusions regarding the state of the enterprise and the external environment, as well as the ability to compare them in dynamics, which will ensure the adoption of justified strategic decisions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Довбня С. Б., Пономаренко Р. В. Розвиток стратегічного планування: історичні етапи та сучасні риси. Бізнес Інформ. 2023. № 10. С. 321–328.
- Довбня С. Б., Пономаренко Р. В. Розвиток функціонального підходу до стратегічного планування в умовах підвищеної мінливості та ризикованості зовнішнього середовища. Економіка та суспільство. 2024. № 60
- Довбня С. Б., Пономаренко Р. В. Фактори впливу та методи їх дослідження в процесі стратегічного аналізу. Економіка та суспільство. 2024. № 68.
- Довбня С. Б., Пономаренко Р. В. Комплексний стратегічний аналіз внутрішнього середовища підприємства. Економічний простір. 2025. № 200. С. 34–41.
- Довбня С. Б., Пономаренко Р. В. Аналіз ближнього зовнішнього середовища підприємства: фактори, показники, інтегральні оцінка. Інфраструктура ринку. 2025. № 86. С. 111–116.
- Довбня С. Б., Пономаренко Р. В. Методичні засади цілепокладання в процесі стратегічного планування. Економіка та суспільство. 2025. № 79.
- Довбня С. Б., Пономаренко Р. В. Ієрархічна система збалансованих показників як інструмент стратегічного планування. Сталий розвиток економіки. 2025. № 5 (56). С. 476–482
- Пономаренко Р. В., Довбня С. Б. Модель стратегічного планування як теоретико-методичне підґрунтя процесу стратегування. Бізнес Інформ. 2025. № 12. С. 473–482

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: X427010003

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довбня Світлана Борисівна

2. Svitlana B. Dovbnya

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0669-1522

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет науки і технологій

Код за ЄДРПОУ: 44165850

Місцезнаходження: вул. Лазаряна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варава Лариса Миколаївна
2. Larysa M. Varava

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: ORCID 0000-0003-106

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 37664469

Місцезнаходження: ул. Віталія Матусевича, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ястремська Олена Миколаївна
2. Olena M. Yastremska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5653-6301

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернишева Олена Михайлівна
2. Olena M. Chernysheva

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3798-3771

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет науки і технологій

Код за ЄДРПОУ: 44165850

Місцезнаходження: вул. Лазаряна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Задоя Вячеслав Олександрович

2. Viacheslav Zadoia

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9408-4978

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет науки і технологій

Код за ЄДРПОУ: 44165850

Місцезнаходження: вул. Лазаряна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Чаркіна Тетяна Юріївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Чаркіна Тетяна Юріївна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Бобиль Володимир Володимирович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна